

ประเภทภูมิปัญญาด้าน ประดิษฐ์ แป้ง เครื่องทุ่นแรง

ชื่อภูมิปัญญา เต่าออง (กบไสไม้)

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

เต่าออง เป็นเครื่องช่างไม้ ที่ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ประเภท ไม้ชิงชัน มีใบเป็นเหล็กอย่างดี ใช้ในการไส และเหลาไม้ของ ช่างไม้พื้นบ้าน หรือ สล่า กบไม้มี มีด้วยกันหลายขนาด และ หลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นขนาดสั้น ยาว และตลอดจนถึงใช้ประเภท ม้าใบ ทำเป็นม้าไส ตกแต่ง ส่วนโค้ง ของไม้ และตลอดจนถึง ใช้ประดิษฐ์ สร้าง แป้ง อุปกรณ์ เครื่องมือ ทางการเกษตร และ งานหัตถกรรมพื้นบ้าน

กระบวนการ

โดยมีส่วนประกอบของกบไสไม้ ดังนี้

1. อ้องเต่า เป็นไม้เนื้อแข็ง ขนาดกว้าง 3 นิ้ว สูง 2.5 นิ้ว บางชนิดสั้น ประมาณ 6-8 นิ้ว ขนาดกลางยาว 12 นิ้ว ขนาดยาว 18 นิ้ว
2. มือจับ เป็นไม้เหลา กลม ขนาดประมาณเท่านิ้วชี้ ความยาวประมาณ 8 นิ้ว
3. ใบกบ เป็นเหล็กอย่างดี ยาวประมาณ 1 คืบ
4. ลิ่ม ทำด้วยไม้เป็นรูปลิ่มยาว ใช้แทนปะกบ และใช้บังคับใบกบให้อยู่ในตัวของกบเวลาไสไม้
5. ซ็อกกบ ทำจากไม้ หรือเหล็กก็ได้ เป็นที่บังคับให้ใบกบกับลิ่มอยู่ในตัวกบ เป็นตัวบังคับให้ใบกบ และลิ่มต้องยึดอยู่ในตัวกบ ให้เกิดความแน่น เวลาไสไม้

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

กบไสไม้ นับเป็นเครื่องมือของช่างไม้พื้นบ้าน ที่มีความสำคัญในประเภทเครื่องไส นอกจากนี้ยังมีเครื่องตัดแล้ว คือ เลื่อย ขวาน พร้า ลิว มีดเหลา และจะต้องมีกบ เพื่อเอาไว้ใช้ไส กบตกแต่งให้เกิดความเรียบร้อยของชิ้นหรือผิวงาม แม้แต่ด้ามจอบ ด้ามเสียม ก็ตาม

กบไสไม้ นับเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านอำเภอเวียงสา ที่คนรุ่นหลังควรจะอนุรักษ์ไว้โดยไม่ ต้องอาศัยเครื่องมือไฟฟ้า ซึ่งไม่มีความจำเป็นในการทำภูมิปัญญาอย่างเล็ก ๆ น้อย ๆ

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 บ้านบุญยืน ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

☎ 054 - 781105